

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. H.**, zast. JUDr. Ing. Pavlem Novákem, Ph. D., advokátem, se sídlem Praha 7, Komunardů 36, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 10. 2006, č. j. 14 Az 278/2004 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 16. 10. 2006, č. j. 14 Az 278/2004 - 48, zamítl žalobu žalobce podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2004, č. j. OAM-4875/VL-11-P18-2003, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím nebyl žalobci udělen azyl pro neplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále na žalobce nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli

již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s., ale zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplývá, že stěžovatel ze země původu odešel proto, že neměl práci, neměl kde bydlet a neměl svobodu.

Stěžovatel v kasační stížnosti (a jejím doplnění z procesní opatrnosti) uváděl důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Rozhodnutí soudu je podle názoru stěžovatele nezákonné, neboť soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu. Konkrétně namítal, že v Maroku je osoby bez zaměstnání, případně zaměstnané pouze příležitostně, třeba pokládat jednoznačně za sociální skupinu. Spadá tudíž do sociální skupiny (nezaměstnaných), kterou lze podřadit pod sociální skupinu vymezenou zákonem o azylu. Rovněž namítal, že nebyl v mateřském jazyce poučen o právu na právní pomoc v souladu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práva a svobod, a že řízení, s výjimkou pohovoru konaného dne 21. 11. 2003, nebylo vedeno v jeho mateřském jazyce, ale v jazyce českém, kterému nerozumí. Dále namítal, že mu správní orgány nedaly možnost řádně se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. Dovožoval porušení správního řádu a zákona o azylu a požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jak vyplývá z rozhodnutí soudu, krajský soud se vypořádal s žalobními námitkami stěžovatele, se závěry krajského soudu závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a je téhož názoru, že potíže stěžovatele nezakládají důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Pokud jde o příslušnost k sociální skupině podle zákona o azylu, obdobnou problematikou se Nejvyšší správní soud zabýval a s obdobnou argumentací vypořádal v řadě svých rozhodnutí, za všechna např. rozsudek ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, či rozsudek ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 - 48, viz www.nssoud.cz.

Námitkami k stran vedení řízení v mateřském jazyce, či poučení v mateřském jazyce se Nejvyšší správní soud zabýval a vypořádal se s nimi např. v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 52/2004 - 45, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 376/2004, www.nssoud.cz, nebo rozsudku ze dne 6. 11. 2003, č. j. 7 Azs 17/2003 - 40, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 519/2005, www.nssoud.cz.

Tvrdil-li stěžovatel, že nebyl poučen o právu na právní pomoc, a že mu orgány nedaly možnost řádně se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, je třeba uvést, že azylové řízení vykazuje oproti klasickému správnímu řízení některé odlišnosti. Zejména je zahajováno na návrh azylantů, který je oprávněn a současně i povinen uvést veškeré skutečnosti

již do návrhu na zahájení řízení, resp. do protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu, neb na jejich základě rozhoduje správní orgán o udělení či neudělení azylu. Správní orgán přitom stěžovatele již při sepisování žádosti poučí žadatel o jeho právech, včetně možnosti obrátit se o pomoc na příslušné orgány, a při sepisování protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu poučí potom poučí žadatele na podkladě jakých informací bude rozhodovat a poskytne mu možnost navrhnout jejich doplnění. Tak tomu bylo i v souzené věci. Již z obsahu žádosti o udělení azylu ze dne 29.9. 2003 vyplývá, že při jejím sepisování za přítomnosti tlumočnicka arabského jazyka stěžovatel svým podpisem potvrdil, že byl poučen o svých právech a povinnostech po dobu pobytu na území České republiky, a to včetně práva kdykoliv se obrátit o pomoc na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, stejně jako kontaktovat další organizace zabývající se ochranou uprchlíků. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu, konaném opět za přítomnosti tlumočnicka arabského, byl potom stěžovatel seznámen s obsahem protokolu o pohovoru s možností navrhnout změny či doplnění, stěžovatel však s obsahem protokolu vyjádřil souhlas a žádné doplnění ani změny nežádal.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu, jakož i spisem doložený postup správního orgánu a krajského soudu v posuzované věci, poskytují dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu